

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ
บทคัดย่อภาษาไทย
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
สารบัญ
สารบัญตาราง
สารบัญภาพ

บทที่ 1 บทนำ

1.1	ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4	ขอบเขตการศึกษา	3
1.5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4

บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย

2.1	แนวคิดทฤษฎีในการศึกษา	6
2.1.1	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	6
2.1.1.1	แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	6
2.1.1.2	มิติทางเศรษฐศาสตร์ของการเกษตรตามแนวเกษตร ทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง	8
2.1.2	โปรแกรมเชิงเส้นในการวางแผนผลิตเกษตร	10
2.1.3	การตัดสินใจการผลิตเกษตรภายใต้ความเสี่ยง	15
2.1.4	โปรแกรมเชิงเส้นกับแบบจำลองความเสี่ยง MOTAD	18
2.2	ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	21
2.2.1	ข้อมูลทุติยภูมิ	21
2.2.2	ข้อมูลปฐมภูมิ	22

หน้า
ค
ง
น
า
ม
ล
า
ต
1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	23
2.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	23
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	24
2.3.2.1 การสร้างแบบจำลองการตัดสินใจในการผลิตตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	24
2.3.2.2 ข้อจำกัด และเงื่อนไขอื่นๆ	39
บทที่ 3 สภาพแวดล้อมและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา	43
3.1 สภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจสังคมและการผลิตทั่วไปของอำเภอหางดง	43
3.2 สภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจสังคมและการผลิตของครัวเรือนใน เทศบาลตำบลหนองคง	49
3.2.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่เทศบาลตำบลหนองคง	49
3.2.2 ลักษณะของครัวเรือนเกษตรกรเทศบาลตำบลหนองคง	54
3.2.3 สภาพการผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรตัวอย่าง	61
3.2.4 ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกพืชในเทศบาลตำบลหนองคง	68
3.2.5 แหล่งเงินทุนของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง	74
3.2.6 รายได้ครัวเรือนสุทธิของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง	76
3.3 รายได้และค่าใช้จ่าย ณ ระดับบังชีพ ที่จำเป็นของครัวเรือนตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	77
3.4 ความแปรปรวนด้านผลผลิต ราคาขาย ต้นทุนเงินสดและรายได้เนื้อ ต้นทุนเงินสดของเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่	78
บทที่ 4 แผนการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	82
4.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	82
4.2 แผนการเพาะปลูกที่เหมาะสม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของฟาร์ม ขนาดเล็ก	94
4.3 แผนการเพาะปลูกที่เหมาะสม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของฟาร์ม ขนาดกลาง	101

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4 แผนการเพาะปลูกที่เหมาะสม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของฟาร์ม ขนาดใหญ่	107
4.5 เปรียบเทียบแผนการเพาะปลูกที่เหมาะสมเหมาะสมตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงกับสภาพการเพาะปลูกจริงในแต่ละขนาดฟาร์ม	113
4.6 การวิเคราะห์ผลกระทบของราคaproduct (Sensitivity Analysis)	118
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	128
5.1 สรุปผลการศึกษา	128
5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป	130
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา	136
ภาคผนวก ข ข้อมูลเด่นความยากจน (ค่าใช้จ่าย)	158
ภาคผนวก ค ข้อมูลการใช้น้ำของพืชในจังหวัดเชียงใหม่	161
ภาคผนวก ง แบบจำลองลินีเยร์โปรแกรมมิ่งเชิงประจักษ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ แผนการผลิตพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของฟาร์มขนาดกลางและ ขนาดใหญ่ สำหรับผู้ผลิตพืชเชิงพาณิชย์	163
ประวัติผู้เขียน	166

จิรศิริ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ข้อมูลการใช้น้ำของพืชในจังหวัดเชียงใหม่	41
2.2 ข้อมูลการใช้น้ำของพืช แยกเป็นรายเดือน (เดือนธันวาคม – พฤษภาคม)	41
3.1 ตารางแสดงรายชื่อตำบลและหมู่บ้านจำนวนประชากร และครัวเรือนในเขตเทศบาล	52
3.2 ปริมาณน้ำฝนแยกตามรายเดือน ปี 2542 – 2546 ตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	53
3.3 ขนาดพื้นที่การถือครองเฉลี่ยของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	55
3.4 จำนวน และร้อยละ ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน เพศ และอายุ ในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	56
3.5 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	57
3.6 จำนวนของสมาชิกในครัวเรือน และแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	59
3.7 จำนวนแรงงานเกษตรที่มีอยู่ในแต่ละเดือนของครัวเรือนเกษตรกร ในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	59
3.8 ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความแปรปรวนของแรงงานในภาค การเกษตร (Test of Homogeneity of Variances)	60
3.9 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแรงงานในภาคการเกษตร ของฟาร์มทั้ง 3 ขนาด	60
3.10 ปฏิทินการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจอายุสั้นของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
3.11 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่เพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ ตามขนาดฟาร์มของครัวเรือนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2550/51	63
3.12 พื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยในการปลูกพืชชนิดต่างๆ แบ่งตามขนาดฟาร์มของครัวเรือนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2550/51	65
3.13 การใช้แรงงานแยกเป็นรายเดือนในการปลูกถึงเก็บเกี่ยวแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อไร่ ของฟาร์มขนาดเล็กในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	65
3.14 การใช้แรงงานแยกเป็นรายเดือนในการปลูกถึงเก็บเกี่ยวแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อไร่ ของฟาร์มขนาดกลางในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	66
3.15 การใช้แรงงานแยกเป็นรายเดือนในการปลูกถึงเก็บเกี่ยวแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อไร่ ของฟาร์มขนาดใหญ่ใน เทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	66
3.16 ผลผลิต ราคา ต้นทุนเงินสด และรายได้สุทธิหนึ่อต้นทุนเงินสด พืชเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	68
3.17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งเงินทุน ในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	75
3.18 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งเงินทุน ภายนอก ในเทศบาลตำบลหนองตอง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	75
3.19 รายได้และรายจ่ายของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งเงินทุน อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่	76
3.20 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (C.V.) ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2546-2550	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
3.21 ราคาที่เกยตบรรยายได้และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (C.V.) ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2546-2550	79
3.22 ต้นทุนเงินสดและค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (C.V.) ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2546-2550	80
3.23 รายได้เหนือต้นทุนเงินสดที่เกยตบรรกร ได้รับและค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (C.V.) ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2546-2550	81
4.1 รายละเอียดข้อจำกัดต่างๆ ของตัวอย่างแบบจำลองแบบจำลองลิเนียร์โปรแกรมที่ใช้ในการ วิเคราะห์แผนการผลิต พืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของ เกษตรกรฟาร์มน้ำดเล็ก ให้กับคนองตอขากรองดง จังหวัดเชียงใหม่	84
4.2 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสมสมของเกษตรกรในฟาร์มน้ำดเล็กในพื้นที่ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	97
4.3 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสมสมของเกษตรกรในฟาร์มน้ำด กกลาง ในพื้นที่ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	103
4.4 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสมสมของเกษตรกรในฟาร์มน้ำด ใหญ่ ในพื้นที่ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	109
4.5 เปรียบเทียบแผนการผลิตที่เหมาะสมสมของฟาร์มน้ำดเล็กกับสภาพ การ เพาะปลูกจริงของ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	115
4.6 เปรียบเทียบแผนการผลิตที่เหมาะสมสมของฟาร์มน้ำด กกลางกับสภาพ การ เพาะปลูกจริงของ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	116
4.7 เปรียบเทียบแผนการผลิตที่เหมาะสมสมของฟาร์มน้ำด ใหญ่ กับสภาพ การ เพาะปลูกจริงของ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	117
4.8 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสมสม ของเกษตรกรในฟาร์มน้ำด กกลาง ในพื้นที่ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคากั่งฟักยาวลดลง	119
4.9 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสมสม ของเกษตรกรในฟาร์มน้ำด ใหญ่ ในพื้นที่ ต.หนองต่อง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคากั่งฟักยาวลดลง	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.10 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคាដักกว้างตื้งลดลง	121
4.11 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคាដักกว้างตื้งลดลง	122
4.12 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคាដักกว้างตื้งลดลง	123
4.13 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคากะริกขี้หนูลดลง	124
4.14 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคากะริกขี้หนูลดลง	125
4.15 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคากล้าไยลดลง	126
4.16 แผนการผลิตพืชที่เหมาะสม ของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ในพื้นที่ ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เมื่อราคากล้าไยลดลง	127

สารบัญภาพ

ข้อ		หน้า
2.1	แบบจำลองลิเนียร์โปรแกรมมิ่ง	14
2.2	การตัดสินใจโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดหวังกับความแปรปรวนของรายได้	17
2.3	แบบจำลองลิเนียร์โปรแกรมมิ่งของการเพาะปลูกพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้ในการศึกษา	28
3.1	ที่ดี๊พื้นที่ศึกษาอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	44
3.2	ที่ดี๊พื้นที่ศึกษาเทศบาลตำบลหนองตอง	51
4.1	ตัวอย่าง แบบจำลองลิเนียร์โปรแกรมมิ่งของการเพาะปลูกพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของฟาร์มน้ำดเล็ก ใน ตำบลหนองตอง อําเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	83
4.2	การขาดเชย กันระหว่างความเสี่ยงกับรายได้เหนือต้นทุนเงินสดในแต่ละ ขนาดฟาร์ม	94
4.3	พื้นที่แผนการผลิตพืชที่แผนการผลิตพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\alpha \square = $ ปื้นฟาร์มน้ำดเล็ก ของเทศบาลตำบลหนองตอง อําเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	99
4.4	พื้นที่แผนการผลิตพืชที่แผนการผลิตพืช ที่เหมาะสม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\alpha \square = $ ปื้นฟาร์มน้ำดเล็ก ของเทศบาลตำบลหนองตอง อําเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	100
4.5	พื้นที่แผนการผลิตพืชที่แผนการผลิตพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\alpha \square = $ ปื้นฟาร์มน้ำดกลาง ของเทศบาลตำบลหนองตอง อําเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	105
4.6	พื้นที่แผนการผลิตพืชที่แผนการผลิตพืช ที่เหมาะสม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\alpha \square = $ ปื้นฟาร์มน้ำดกลาง ของเทศบาลตำบลหนองตอง อําเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	106

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูป		หน้า
4.7	พื้นที่แผนการผลิตพืชที่แผนการผลิตพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\alpha \square$ = ปีนฟาร์มขนาดใหญ่ ของเทศบาลตำบลหนององตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	111
4.8	พื้นที่แผนการผลิตพืชที่แผนการผลิตพืช ที่เหมาะสม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\alpha \square$ = ปีนฟาร์มขนาดใหญ่ ของเทศบาลตำบลหนององตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	112

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright[©] by Chiang Mai University
All rights reserved